

Deyirlər incəsənət qurban tələb edir. Bu sənətdə can qoymaq, saç ağartmaq, söz sahibi olmaq heç də asan məsələ deyil. Ancaq nədənsə taleh və fasılıq edərək bəzən bizi belə insanlardan uzaqlaşdırır, ucuz şou-biznesə meyilli olan, xırda dedi-qodularla sənətə qədəm qoyan insanları daha çox tanımağa vadar edir. Bəlkə də bunun günahkarı biz özümüzük.

Mövzudan çox yawınmamaq üçün birbaşa mətbəbə keçirəm. Bu gün size Azerbaycan teatrında ömrünün 43 il-

S.Vurğunun "Fərhad və Şirin"ində Şirin, I.Əfəndiyevin "Hökmdar və qızı"nda Haykanış, S.Vurğunun "Fərhad və Şirin"ində Şirinin rəfiqəsi, Ç.Aytmatovun "Sokrat anma gecəsi"ndə Kədər, J.Rassinin "Fedra"-nda ismena, D.Aslanın "Dindirir əsr bizi"ndə Sabah xanım, C.Məmmədquluzadə "Ölülər"ində Zeynəb, S.S.Axundov "Eşq və intiqam"nda Yasəmən, H.Orucovun "Bu dünyanın adamları" Nərgiz, Hidayətin "Bu dünyanın adamları"nda Sever kimi rollara səhne həyatı verib.

Böyük səhnədəki yaradıcılığı ilə pərvazlanan aktrisa 2001-ci ilde teatrda yaranan ab-havani qəbul etməyərək Mədəniyyət Nazirliyinə müraciət edir. Onun erizəsi nəzəre alın-

bul edən insan deyiləm. Nazirliyə bununla bağlı müraciət etdim. Onlar da məsləhət gördülər ki, hələlik Gənc Tamaşçılar Teatrında işləyim.

- Və siz təklifi qəbul etdiniz... bəs burada vəziyyət necədir?

- İndi teatrdə çox gözəl atmosfer var, sakitçilikdir. Mübariz müəllim yaxşı direktor olmaqla bərabər, həm də yaxşı insandır. O, teatrda yaradıcılıq atmosferini nizama salır, hər şəxse diqqətlə yanaşır.

- Bəs, oynamaq istədiyiniz rollar varmı?

- Hər bir aktyor və aktrisa isteyir ki, gözəl obrazlar canlandırırsın. Mənə uyğun bir rol olsa niyə də istəməyim?

- Sizin həm də gözəl bədii qiraət qabiliyyətiniz var. Hər aktyorun, aktrisanın belə qabiliyyəti olmur. Bu istedad sizdə haradandır?

- Uşaqlıqdan şeire böyük marağım olub. Hətta məktəb illərində də müəllimlərim mənə şeir dedirdib, qiymət yazırılsılar. Hətta edəbiyyat müəllimim Kəkklik xanım sağırdıların səsləndirdikləri şeirləri dinləyib, deyirdi ki, bu Xalidə haradadır, gəlsin ürəyimi soyusun. Çox zaman da deyirdi ki, al bu şeiri kitabdan oxu heç olmasa ruhumuz dincəlsin.

- Hansı şairlərin şeirlərinə müraciət edirsiniz?

- Daha çox tanınmış və gözəl sözleri olan şairlərə müraciət edirəm. Məsal üçün Xəlil Rza Ulutürkün, Cabir

ləri başlamışdı. Eldar Quliyev də məni dəvət etmişdi. Çekiliş üçün şəkillər də çəkildi. Övladım üç aylıq olduğu üçün çekilişlərə gəde bilmədim. Fotoprob üçün çəkilən şəkillərim var.

- Şəhərə gəldiniz. Tək qadın, özü də aktrisa. Çətin olmadımı cəmiyyətə mübarizə aparmaq?

- Mən çox mübariz qadınam. Çətinliklərim çox olub. Nə yaxşı ki, həyatda yaxşı insanlar var. Demirəm ki, hamı yaxşıdır. Qarşımı yaxşı insanlar çıxb, mənə köməklik ediblər. Bir insan kimi yaxşılıqlarını gördüm. Azdrama işlediyim dövrə teatra nifret etmişəm. Çünkü orada elə bir atmosfer var idi ki, qadını çox alçaldırdılar. Qadın öz-özüne nifret edirdi ki, mən neyə görə aktrisa olmuşam. Mən teatra çox gözəl hissələrə gəlmışdım. Biliyəm ki, hansı sahədə olsaydım, inkişaf edə bilərdim. Yaxşı səsim var idi. Yeddinci sinifdən mahnı oxuyub festivallara gedirdim. 17 yaşında Mədəniyyət Evində ifaçı kimi çalışmağa başladım. Orada çalışdığım müddətde Lənkəran Teatrından təklif etdilər ki, "Ölüler" tamaşasında Nazlini oynayım. Mənim atam buna icazə vermirdi. Bacımla gizli-gizli tamaşalarda iştirak edirdim. Sonra teatra bağlandım.

- Nə üçün bu illər ərzində sizi bir dəfə də olsun ifaçı kimi görmədik?

- "Canavar balası" filminde ifa etmişəm. "Bu dünyanın adamları" tama-

■ Xəyalə Rəis
teatrşünas

şasında da ifam oldu. İki uşaqla ifaçılığı etmək mənim üçün çox çətin idi. Bir çox tamaşalarda Emin Sabitoğlunun, Cavanşir Quliyevin, Eldar Mansurovun tamaşalar üçün yazılmış mahnilarını ifa etmişəm.

- Sizin nəslin sənətə olan münasibəti ilə indiki gənclərin sənətə olan münasibəti arasında nə kim fərqlər var?

- İndi istedadlı gənclər kifayət qədərdir. Ancaq elə hesab edirəm ki, yaxşı rejissorlar yoxdur ki, gəncləri istiqamətləndirirsən. Sənəti sevən gənclərimiz də çoxdur. Ancaq bizim dövrümüzde hər şey başqa cür idi. Əvvəlki səliqə-sahman, sənətə hörmət indiki gənclərlə demek olar ki, yoxdur. Biz səhnəyə çıxanda o qədər məsuliyyət hiss edirdik ki... Nədənsə indiki gənclərə onu görmürəm. Əvvəller tanınmaq daha çətin idi. Biz səhnəyə tanınmaq, məşhur olmaq üçün gəlmirdik. Mən gənc olanda fəxri ad səhbəti gələndə deyirdim ki, mən hələ gəncəm. Məndən evvəl də illərə səhnədə çalışan insanlar var. İndiki gənclər deyir ki, gelən kimi ad alı, hər şey mənim olsun. Ancaq biz deyirdik ki, sənətim yaxşı olsun. Biz öyrəşmişik ki, bizi dəvət etsinlər, rol versinlər. Rol almaq üçün hansı yolların olduğunu xəbərsiz idik. Sənətə sənətimizi nümayiş etdik üçün gəlmidi.

- Xalidə xanım, siz mərhum sənətkarınız Hökümə Qurbanovaya bənzəyirsiniz. İndiye qədər bunu sizə deyən var idimi?

- Bəli. Bunu mənə dəfələrlə deyiblər. Akademik Milli Dram Teatrında çalışarkən Mərahim Fərzəlibəyovun hazırladığı "Sokrat anma gecəsi" tamaşasında Kədər rolunu oynayırdı. O zaman Fatma Abdullazadə, Polad Bülbüloğlu və Ədalət Vəliyev tamaşanı izləyirdi. Fatma xanım tamaşadan sonra bildirdi ki, bu aktrisa mənə Hökümə Qurbanovani xatırladı. Bundan başqa "Dədə Qorquq"da Məhsəti xanım obrazını canlandırırcən də mənə Hökümə xanıma bənzədiyimi deyirdilər.

Xalidə Şərifova: "Hər bir aktrisa istəyir ki, gözəl obrazlar canlandırırsın"

ni fəda edən istedadlı aktrisa Xalidə Şərifovadan danışmaq istəyirəm.

Xalidə Şərifova 1973-cü ildə Lənkəran Dövlət Teatrında aktrisa kimi fəaliyyətə başlayıb. O, teatrın səhnəsində "Qiş nağılı"nda Utrata, S.Vurğunun "Fərhad və Şirin"ində Şirin, "Vaqif"ində Gülnar, C.Məmmədquluzadənin "Ölülər"ində Nazlı, H.Cavidin "Topal Teymur"unda Olqa, C.Cabbarlının "Oktay Eloğlu" əsərində Seyer, Y.Əzizimzadə "Silahdaş"ında Rübəbə, "Gecən xeyre qalsın"da Cessin, Anarın "Şəherin yay günləri"nde Qumru, M.F.Axundzadənin "Lənkəran xanın vəziri"ndə Nisə xanım, S.Stratiyevin "Avtobus" əsərində Qız, A.Tamsaarenin "Yudif"ində Yudif obrazları ilə Lənkəran teatrının tanınan simalarından birinə əvərilib. Bu gün də Lənkəran teatrında arzulanan aktrislardan olan Xalidə xanım yaratdığı obrazları ilə tamaşacılarının qəlbində yuva qurmuş aktrisalardandır. Lənkəran Teatrında ömrünün en gözəl çağları yaşıyarkən Azerbaycan Dövlət Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin təklifi ilə 1994-cü ildə Akademik Milli Dram Teatrına gəlib. Əyalet teatrının səhnəsindən daha böyük auditoriyani əhatə edən ana teatrımıza qədəm qoyan aktrisa bu səhnədə də maraqlı rollar ifa edib. Belə ki, aktrisa teatrın səhnəsində N.Hacizadənin "Məhəbbət yaşadır" əsərində Nilufər, B.Vahbzadənin "Dar ağacı"nda Xala,

raq Gənc Tamaşçılar Teatrına göndərilir. O, bu teatrdə də biri-birindən maraqlı obrazları ilə tamaşçıların yaddaşında həkk olmağı bacarıır. Belə ki, aktrisa bu teatrdə Elçinin "Buzovna kəndinin əhvalatları" tamaşasında Əmine,

S.S.Axundov və A.Şaiqin "Qaraca qız"ında Yasəmən, Ə.Haqverdiyevin "Xortdanın cəhənnəm məktubları"nda Ana və s. obrazlarını yaradır.

Aktrisa teatrla yanaşı, bir çox kino-filmərdə də yaddaşqalan rollar canlandırır. Belə ki, aktrisanın "Canavar balası", "Yağışdan sonra", "Çinarlı şəhərin generalları", "Nə gözəl, gözəl dünya", "Cansıxıcı əhvalat", "Səni gözləyirəm" (6 seriyalı film) kimi filmlerde ifa etdiyi obrazlar öz dəstə xətti ilə seçilir. Ömrünün 43 ilini teatrla həsr edən Xalidə Şərifova ilə daha yaxından tanış olmaq üçün onu redaksiyamıza dəvət etdik. Dəvətimizi qəbul edib bizi zimə həmsərbət olan aktrisa ilə müxtəlif mövzularda danışdıq. Səhəbtimizi ixtisarla təqdim edirik.

- Xalidə xanım, ömrünüzün en gözəl çağları Lənkəran teatrında keçib. O teatr həyatınızda hansı rolu oynadı?

- Lənkəran teatrını güzel xatırlayıram. Orada çox istedadlı aktyorlar var. Mən çalışdığım dövrə orada Nazlı Əliyev, onun həyat yoldaşı Münəvvər Əliyeva, Qabil Quliyev, Nəcibə Hüseynova, Məhərrəm Musayev kimi sənətkarlarımızı fəaliyyət göstərirdi.

- Lənkəran Teatrından daha böyük tamaşçı auditoriyasına malik paytaxt teatrının səhnəsinə gəldiniz. Bakıya gəliniz麝hurlaşmaq eşqindən idi, yoxsa..?

- Lənkəran Teatrında maraqlı obrazları var idi. Elə oldu ki, Nazirlikdən məni paytaxt teatrına dəvət etdilər, mən də birdəfəli Bakıya köçdüm. Teatrın qapısından içəri girən kimi mənə rol verdilər. Akademik Teatrda ilk olaraq "Məhəbbət yaşadır" əsərində Nilufəri oynadım. Həmin tamaşa ilə bir çox qastrollarda olduq. Azerbaycanın rayonlarında, Bakının kəndlərində o tamaşanı çox oynadıq. Ancaq mən bu teatrdə qala bilmədim. Orada haqsızlıqlar var idi. Mən də haqsızlığı qə-

Novruzun, Nüsret Kəsəmənlinin, Bəxtiyar Vahabzadənin, Nəriman Həsənzadənin şeirlərinə müraciət edirəm. Onların şeirləri insanların qəlbine bir-başa yol tapır.

- Bəs necə oldu ki, albom çıxardıq qərarına gəldiniz?

- Müətəmadi olaraq müxtəlif tədbirlərdə, şairlərin yaradıcılıq gecələrində iştirak edirdim. Çıxişlərim olurdu. Çox zaman mən deyirdilər ki, sizin ifanızda səslənən şeirləri dinləmek istəyirik. Məndən ifamda səslənən şeirlərdən ibarət albom istəyirdilər. Bir gün müğənni Səyyad Əlizadə mənə təklif etdi ki, onun səsyazma studiyasında mənim ifamda səslənən şeirlərdən ibarət albom çıxaraq, men de razılaşdım. Nə yaxşı ki, bu albому da çıxardıq. Bu işdə mənə göstərdiyi köməyə görə Səyyad müəllime minnətdaram.

- Xalidə xanım, 40 ildən artıq sənət təcrübəniz var. Nə üçün indi çəkilən filmlərdə, seriallarda sizi görmürük?

- Yaxşı film və ya serialdan təklif gələsə təbii ki, qəbul edərəm. İndiki serialların keyfiyyəti də məni qane etmir. Peşəkar rejissorlar da çox azdır. Misal üçün Rövşən Isaxın çəkdiyi serialı mən özüm de izləyirəm. Rövşən Isaxın yozumu, aktyorları qabartmağı, ssenariisi çox inandırıcıdır. Hər bir xalqın öz adət ənənələri, məisət qayğıları var. Bu ölkənin də filmlərə, seriallara qəhrəman ola biləcək insanları çoxdur. Çox zaman şəhidlərimizle bağlı tədbirlərdə iştirak edirəm. Orada qadınlarımızın yaşadığı iştirabları, sarsıntılarını dinləyirəm. Onlar doğrudan da qəhrəman qadınlardır. Vətəminizin qeyrətli xanımları var. Çox istərdim ki, onların həyatından filmlər çəkilsin. Bu gün seriallarda atışmalar, bir-birilərini aldattalar dərəcədəndən. Gənclər də o seriallara baxıb düşünlər ki, belə olmaq daha yaxşıdır. Gərek elə seriallar çəkilsin ki, gənclər onlardan ibarət götürsün.

- Eşitdiyimə görə "Nizami" filmində Afaq obrazına dəvət almışdır.

- Beli. Bunu mənə dəfələrlə deyiblər.

- Nə üçün çəkiləndən?

- Həmin film üçün fotoprob çəkilişlərə deyiblər. Akademik Milli Dram Teatrında çalışarkən Mərahim Fərzəlibəyovun hazırladığı "Sokrat anma gecəsi" tamaşasında Kədər rolunu oynayırdı. O zaman Fatma Abdullazadə, Polad Bülbüloğlu və Ədalət Vəliyev tamaşanı izləyirdi. Fatma xanım tamaşadan sonra bildirdi ki, bu aktrisa mənə Hökümə Qurbanovani xatırlatdı. Bundan başqa "Dədə Qorquq"da Məhsəti xanım obrazını canlandırırcən də mənə Hökümə xanıma bənzədiyimi deyirdilər.

TEATR

11